

Google ला सर्च करा

गुरुमाऊळी

माझा अभ्यास

Study From Home

गुरुमाऊळी
एक शैक्षणिक व्यापारी

Subscribe

इयत्ता - सहावी (7 ऑगस्ट) विषय - मराठी

Subscribe

शासनाच्या 45 दिवसाच्या ब्रीज कोर्समोबत माझा अभ्यास PDF

शासनाच्या ब्रीज कोर्समोबत क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांनी चालू इयत्तेचा अभ्यासक्रम समाविष्ट

दिवस अडतीस :

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

सेतू अभ्यास

(Bridge Course)

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२

राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, महाराष्ट्र, पुणे

प्रारंभात नव्याम्

pg. 1 गुरुमाऊळी

गतवर्षीच्या क्षमता प्राप्त विद्यार्थ्यांनी चालू इयतेचा नियमित अभ्यासक्रम समाविष्ट.

पाठ वाचा व रुपयांचं काय?

बाकी वीस रुपयांचं काय?

प्र. ३. तुम्हांला राजूची आई भेटल्यास तुम्ही राजूबद्दल तिच्याजवळ काय बोलाल ते लिहा.

प्र. ४. एखाद्या गरजू विक्यार्थाला तुम्ही कशाप्रकारे मदत कराल?

प्र. ५. पाठात तुम्हांला राजूचे कोणते गुण दिसले ते खालील चौकटींत लिहा. त्या शब्दांचा वापर करून राजूविषयी आठ-दहा ओळींत माहिती लिहा.

सराव

खेळूया शब्दांशी.

(अ) फसवाफसवी, कचराकुंडी, गोसगरीब यांसारखे तुम्हांला माहीत असलेले जोडशब्द लिहा.

(आ) खालील शब्दांसाठी मराठी शब्द लिहा.

(अ) फाईल (इ) पेशंट (उ) हॉटेल

(आ) सेंटर (ई) विंग (ऊ) कॅन्सर

(इ) पाठात आलेल्या पुढील शब्दांचा वाक्यांत उपयोग करा.

(अ) महाबिलंदर (इ) अनुभवशून्य

(आ) आवाहन (ई) निरुत्तर

(ई) 'भारी कौतुक' म्हणजे 'खूप कौतुक.' 'भारी' हा शब्द तुम्ही केव्हा केव्हा वापरता? हा शब्द वापरून तीन-चार वाक्ये लिहा.

- 'पैसा' या शब्दाचे सामान्यरूप समजून घ्या. उदा. पैसा-पैशाला, पैशाने, पैशांसाठी, पैशांचा, पैशांहून, पैशातला. याप्रमाणे खालील शब्दांची सामान्यरूपे लिहा.

(अ) मासा - (आ) ससा - (इ) ठसा -

- खालील शब्दांना की, ई, ता, वा, पणा, आई हे प्रत्यय लावून भाववाचक नामे तयार करा.

(अ) सुंदर (इ) नवल (उ) दांडगा (ए) पाटील

(आ) प्रामाणिक (ई) गोड (ऊ) शांत (ऐ) चपळ

- खालील भाववाचक नामांचे विरुद्धार्थी शब्द लिहा.

(अ) मित्रत्व x (आ) गरिबी x (इ) खरेपणा x (ई) महागाई x

- खाली दिलेल्या शब्दांसारखे अन्य शब्द लिहा.

(अ) मनुष्यत्व - (इ) नवलाई -

(आ) आपुलकी - (उ) बालपण -

(ई) नम्रता - (ऊ) माधुर्य -

 વાચા વ સમજૂન છ્યા.

4

અપૂર્ણકાંવરીલ ક્રિયા

સટાબ

 જાણૂન ઘેઊયા.

પૂર્ણકયુક્ત અપૂર્ણકાચે અંશાધિક અપૂર્ણકાત રૂપાંતર

ઉદા. $3\frac{2}{5}$ હા પૂર્ણકયુક્ત અપૂર્ણક આહे. યાચે રૂપાંતર અંશ-છેદ યા રૂપાત કરાયચે આહे.

$$3\frac{2}{5} = 3 + \frac{2}{5} = \frac{3}{1} + \frac{2}{5} = \frac{3 \times 5}{1 \times 5} + \frac{2}{5} = \frac{3 \times 5 + 2}{5} = \frac{15 + 2}{5} = \frac{17}{5}$$

સરાવસંચ 9

1. અંશાધિક અપૂર્ણકાત રૂપાંતર કરા.

(i) $7\frac{2}{5}$ (ii) $5\frac{1}{6}$ (iii) $4\frac{3}{4}$ (iv) $2\frac{5}{9}$ (v) $1\frac{5}{7}$

2. પૂર્ણકયુક્ત અપૂર્ણકાત રૂપાંતર કરા.

(i) $\frac{30}{7}$ (ii) $\frac{7}{4}$ (iii) $\frac{15}{12}$ (iv) $\frac{11}{8}$ (v) $\frac{21}{4}$ (vi) $\frac{20}{7}$

3. પુઢીલ ઉદાહરણે અપૂર્ણક રૂપાત લિહા.

- (i) 9 કિલોગ્રામ તાંડૂલ 5 જણાંત સમાન વાટલે, તર પ્રત્યેકાલા કિતી કિલોગ્રામ તાંડૂલ મિળતીલ ?
- (ii) 5 સારખે શર્ટ શિવણ્યાસાઠી 11 મીટર કાપડ લાગતે, તર એકા શર્ટાસાઠી કિતી મીટર કાપડ લાગેલ ?

 જાણૂન ઘેઊયા.

પૂર્ણકયુક્ત અપૂર્ણકાંચી બેરીજ વ વજાબાકી

ઉદા. (1) બેરીજ કરા. $5\frac{1}{2} + 2\frac{3}{4}$

રીત I

$$\begin{aligned} 5\frac{1}{2} + 2\frac{3}{4} &= 5 + 2 + \frac{1}{2} + \frac{3}{4} \\ &= 7 + \frac{1 \times 2}{2 \times 2} + \frac{3}{4} \\ &= 7 + \frac{2}{4} + \frac{3}{4} \\ &= 7 + \frac{2+3}{4} = 7 + \frac{5}{4} \\ &= 7 + 1 + \frac{1}{4} = 8\frac{1}{4} \end{aligned}$$

રીત II

$$\begin{aligned} 5\frac{1}{2} + 2\frac{3}{4} &= \frac{5 \times 2 + 1}{2} + \frac{2 \times 4 + 3}{4} \\ &= \frac{11}{2} + \frac{11}{4} \\ &= \frac{11 \times 2}{2 \times 2} + \frac{11}{4} \\ &= \frac{22}{4} + \frac{11}{4} = \frac{33}{4} \\ &= 8\frac{1}{4} \end{aligned}$$

 Read and understand.

Let's learn.

Revision

Conversion of a Mixed Number into an Improper Fraction

Example : $3\frac{2}{5}$ is a mixed number. Convert this into an improper fraction.

$$3\frac{2}{5} = 3 + \frac{2}{5} = \frac{3}{1} + \frac{2}{5} = \frac{3 \times 5}{1 \times 5} + \frac{2}{5} = \frac{3 \times 5 + 2}{5} = \frac{15 + 2}{5} = \frac{17}{5}$$

Practice Set 9

1. Convert into improper fractions.

$$(i) 7\frac{2}{5} \quad (ii) 5\frac{1}{6} \quad (iii) 4\frac{3}{4} \quad (iv) 2\frac{5}{9} \quad (v) 1\frac{5}{7}$$

2. Convert into mixed numbers.

$$(i) \frac{30}{7} \quad (ii) \frac{7}{4} \quad (iii) \frac{15}{12} \quad (iv) \frac{11}{8} \quad (v) \frac{21}{4} \quad (vi) \frac{20}{7}$$

3. Write the following examples using fractions.

- (i) If 9 kg rice is shared amongst 5 people, how many kilograms of rice does each person get?
- (ii) To make 5 shirts of the same size, 11 metres of cloth is needed. How much cloth is needed for one shirt?

Let's learn.

Addition and Subtraction of Mixed Numbers

Example 1. Add. $5\frac{1}{2} + 2\frac{3}{4}$

Method I

$$\begin{aligned} 5\frac{1}{2} + 2\frac{3}{4} &= 5 + 2 + \frac{1}{2} + \frac{3}{4} \\ &= 7 + \frac{1 \times 2}{2 \times 2} + \frac{3}{4} \\ &= 7 + \frac{2}{4} + \frac{3}{4} \\ &= 7 + \frac{2+3}{4} = 7 + \frac{5}{4} \\ &= 7 + 1 + \frac{1}{4} = 8\frac{1}{4} \end{aligned}$$

Method II

$$\begin{aligned} 5\frac{1}{2} + 2\frac{3}{4} &= \frac{5 \times 2 + 1}{2} + \frac{2 \times 4 + 3}{4} \\ &= \frac{11}{2} + \frac{11}{4} \\ &= \frac{11 \times 2}{2 \times 2} + \frac{11}{4} \\ &= \frac{22}{4} + \frac{11}{4} = \frac{33}{4} \\ &= 8\frac{1}{4} \end{aligned}$$

Read and understand.

Revision

1.6 Grandpa Tells a Story

Grandfather was telling a story to Ronak and his friends :

Grandpa : Once upon a time, near the water's edge,....

Ronak : Excuse me, Grandpa. What is an 'edge'?

Grandpa : My dear boy, allow me to complete this sentence. Once upon a time, a camel and a jackal lived by a river, near the water's edge. And on the other side of the river, there was a village with fields and farms. Now, can anyone help Ronak with the word 'edge'?

Ishan : Let me guess. Is it the border or the line where one thing stops and another begins?

Grandpa : You are right. Now, the jackal was very clever. He tried to play a trick on his friend camel, who was happily munching away...

Radhika : Grandpa, could you please repeat the last phrase?

Grandpa : Happily munching away. The camel was happily and slowly eating or munching away his food.

Children : Oh!

Grandpa : The jackal began to tempt him to go for a sugarcane treat.

Vidya : Pardon, Grandpa, I didn't get the last words. Could you repeat those?

Grandpa : A sugarcane treat.

Vidya : Sorry, Grandpa, but I did not understand the phrase 'a sugarcane treat'.

Grandpa : A treat is something special that one enjoys. The jackal wanted the camel to go with him to the sugarcane field.

Akshay : Can I explain further? The jackal and the camel were going to eat and enjoy the sugarcane from the farmer's field.

पाठ वाचा व समजून घ्या.

केलेले चिंतन 'आरण्यक' ग्रंथांमध्ये मांडलेले आहे. यज्ञविधी पार पाडत असताना कोणत्याही प्रकारची चूक होऊ नये, याची खबरदारी यात घेतलेली दिसते.

उपनिषदे : 'उपनिषद्' म्हणजे गुरुजवळ बसून मिळवलेले ज्ञान. जन्म-मृत्युसारख्या घटनांबद्दल अनेक प्रश्न आपल्या मनात येत असतात. त्या प्रश्नांची उत्तरे सहज मिळत नाहीत. अशा गहन प्रश्नांवर उपनिषदांमध्ये चर्चा केलेली आहे.

चार वेद, ब्राह्मणग्रंथ, आरण्यके आणि उपनिषदे रचण्यास सुमारे पंधराशे वर्षांचा कालावधी लागला. त्या कालावधीत वेदकालीन संस्कृतीत अनेक बदल होत गेले. त्या बदलांचा आणि वेदकालीन लोकजीवनाचा अभ्यास करण्यासाठी वैदिक वाढमय हे महत्त्वाचे साधन आहे.

४.२ कुटुंबव्यवस्था, दैनंदिन जीवन

वेदकाळात एकत्र कुटुंबपद्धती होती. कुटुंबातील कर्ता पुरुष घराचा प्रमुख म्हणजे 'गृहपती' असे. गृहपतीच्या परिवारात त्याचे वृद्ध मातापिता, त्याचे लहान भाऊ आणि त्या भावांचे परिवार, त्याची पत्नी आणि मुले, त्याच्या मुलांचे परिवार अशा सर्वांचा समावेश असे. ही कुटुंबव्यवस्था पुरुषप्रधान होती. सुरुवातीच्या काळात लोपामुद्रा, गार्गी, मैत्रेयी अशा काही विद्वान स्त्रियांचे उल्लेख वैदिक साहित्यात आढळतात. परंतु हळूहळू स्त्रियांवरील बंधने वाढत गेली. त्यांचे कुटुंबातील आणि समाजातील स्थान अधिकाधिक दुव्यम होत गेले.

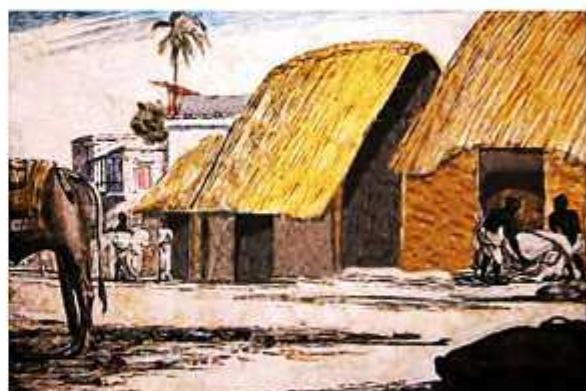
वेदकाळातील घरे मातीची किंवा कुडाची असत. गवत किंवा वेलीचे जाडसर तटे विणून त्याच्यावर शेण-माती लिंपून तयार केलेली भिंत म्हणजे 'कूड'. या घरांच्या जमिनी शेणा-मातीने सारवलेल्या असत. घरासाठी 'गृह' किंवा 'शाला' हे शब्द वापरले जात.

वेदकालीन लोकांच्या आहारामध्ये ग्रामुख्याने गूऱ, सातू, तांदूळ या तृणधान्यांचा समावेश होता. त्यांपासून ते विविध पदार्थ बनवत असत. वैदिक वाढमयात 'यव', 'गोधूम', 'व्रीहि' यांसारखे शब्द

४. वैदिक संस्कृती

आढळतात. यव म्हणजे सातू (बाली). गोधूम म्हणजे गूऱ. व्रीही म्हणजे तांदूळ. दूध, दही, लोणी, तूप, मध हे पदार्थ त्यांच्या आवडीचे होते. उडीद, मसूर आणि तीळ तसेच मांस या पदार्थांचाही त्यांच्या आहारात समावेश होता.

वेदकाळातील घरे

वेदकालीन लोक लोकरी आणि सुती वस्त्रे वापरत. बलकले म्हणजे झाडांच्या सालीपासून तयार केलेली वस्त्रेही वापरत. तसेच प्राण्यांच्या कातळ्यांचाही उपयोग वस्त्र म्हणून केला जाई. स्त्रिया आणि पुरुष फुलांच्या माळा, विविध प्रकारच्या मण्यांच्या माळा, सोन्याचे दागिने वापरत असत. 'निष्क' नावाचा गळ्यातील दागिना विशेष लोकप्रिय असावा. त्याचा उपयोग वस्तूंच्या खेरेदी-विक्रीसाठीही होई.

गायन, वादन, नृत्य, सौंगटाच्यांचा खेळ, रथांच्या शर्यती आणि शिकार ही त्यांची मनोरंजनाची साधने होती. बीणा, शततंतू, झांजा आणि शंख ही त्यांची प्रमुख वाद्ये होती. डमरू आणि मृदंग ही तालवाद्येही ते वापरत असत.

वेदकाळातील वाद्ये

निरीक्षण करा व समजून घ्या.

३. पृथ्वीगोल, नकाशा तुलना व क्षेत्रभेट

सराव

- कोणते साधन सपाट आहे ?
- कोणते साधन गोलाकार आहे ?
- कोणत्या साधनामुळे तुम्ही पृथ्वीचे पूर्ण क्षेत्र एकाच वेळी पाहू शकता ?
- कोणत्या साधनाने पृथ्वीची एका वेळी एकच बाजू पाहता येते ?
- विशिष्ट प्रदेशाचा (जसे- देश, राज्य इत्यादी) तपशीलवार अभ्यास करण्यासाठी यापैकी कोणते साधन वापराल ?
- कोणत्या साहित्यास पृथ्वीची प्रतिकृती म्हणता येईल ?

भौगोलिक स्पष्टीकरण

निरीक्षणावरून तुमच्या असे लक्षात येईल की,

- नकाशे हे दूरिमिती असतात तर पृथ्वीगोल हा त्रिमित असतो.
- दूरिमितीय घटकाला लांबी आणि रुदी असते. लांबी आणि रुदी मिळून त्याचे क्षेत्रफल तयार होते.
- त्रिमितीय वस्तूला लांबी, रुदी आणि उंची असते. तीनही गोष्टी मिळून त्याचे घनफल तयार होते.
- नकाशाच्या साहित्याने जगाचा तसेच मर्यादित प्रदेशाचाही अभ्यास करता येतो.
- पृथ्वीगोल हा कितीही लहान किंवा मोठा असला तरी संपूर्ण पृथ्वीची प्रातिनिधिक प्रतिकृती असते.

दूरिमितीय - रुदी व लांबी अशा दोन मिती असलेला पृष्ठभाग. उदा., कागद, फळा, मेज, जमीन, इत्यादी.

त्रिमितीय - रुदी, लांबी व उंची असलेला पृष्ठभाग. उदा., डस्टर, डबा, पेला, तांब्या, डोंगर, चंद्र, इत्यादी.

* भौगोलिक सहल (क्षेत्रभेट)

भौगोलिक सहल ही भूगोल विषयासाठी अत्यंत महत्वाची अभ्यास पद्धती आहे. यात एखाद्या क्षेत्राला भेट देण्यात येते. क्षेत्रभेटीमुळे त्या ठिकाणची भौगोलिक, सामाजिक परिस्थिती जाणून घेता येते. त्याचप्रमाणे स्थानिक लोकांशी प्रत्यक्षपणे चर्चा करण्याची संधी मिळते.

भौगोलिक स्थिती जाणून घेण्यासाठी शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली पुढीलपैकी एखाद्या ठिकाणाला अवश्य भेट द्या. उदा., नक्षत्रालय, डाकघर, बसस्थानक, मॉल, डोंगर, समुद्रकिनारा, लघुउद्योग केंद्र, इत्यादी. या ठिकाणी आढळलेल्या विविध बाबींची माहिती घ्या, निरीक्षणे नोंदवा.

क्षेत्रभेटीमध्ये शिक्षक तुम्हांला संबंधित ठिकाणाची माहिती सांगतील. शिक्षकांच्या मदतीने प्रश्नावली तयार करा. आवश्यकता असेल तेथे मुलाखती घ्या व त्यांच्या नोंदी ठेवा. चित्रे काढा. रेखाटने तयार करा.

माहित आहे का तुम्हांला ?

पृथ्वीचा गोल नकाशा तयार करायचा झाल्यास प्रत्यक्ष तारेचा पृथ्वीगोल तयार करतात. त्याच्या आत दिवा लावून त्याचे प्रक्षेपण प्रकाशाच्या साहाय्याने कागदावर घेतले जाते. या प्रक्षेपणाच्या आधारे नकाशा तयार केला जातो. म्हणजेच पृथ्वीचा किंवा पृथ्वीच्या कोणत्याही भागाचा नकाशा तयार करण्यासाठी मूळभूत वृत्तजाळी आवश्यक असते. अशा पद्धतीने त्रिमितीय पृथ्वीगोलावरून दूरिमिती कागदावर नकाशा तयार केला जातो.

वृत्तजाळीतून सोडलेला प्रकाश झोत

नकाशा

मला हे येते !

- नकाशा व पृथ्वीगोलासह विविध वस्तूंचे मितीनुसार वर्गीकरण करणे.
- आवश्यकतेनुसार नकाशा किंवा पृथ्वीगोलाचा वापर करणे.

इयता - सहावी विषय - विज्ञान

सजीवांतील विविधता आणि वर्गीकरण

टेस्ट
सोडवा

सांगा पाहू !

वाचा व समजून घ्या.

वनस्पतींच्या कोणत्या भागाकडे फुलपाखरे व इतर कीटक आकर्षिले जातात ?

ज्या वनस्पतींना फुले येतात, त्यांना सपुष्य वनस्पती, तर ज्या वनस्पतींना कधीच फुले येत नाहीत त्यांना अपुष्य वनस्पती म्हणतात. अपुष्य वनस्पतींना मूळ, खोड, पाने असे अवयव असतातच असे नाही.

जरा डोके चालवा.

१. भूछत्र, अळंबी ही कोणत्या प्रकारची वनस्पती आहे ?
२. उंबर ही कोणत्या प्रकारची वनस्पती आहे ?
३. नेचे, शेवाळ, मनिप्लांट या वनस्पतींना फुले असतात का ?

माहीत आहे का तुम्हांला ?

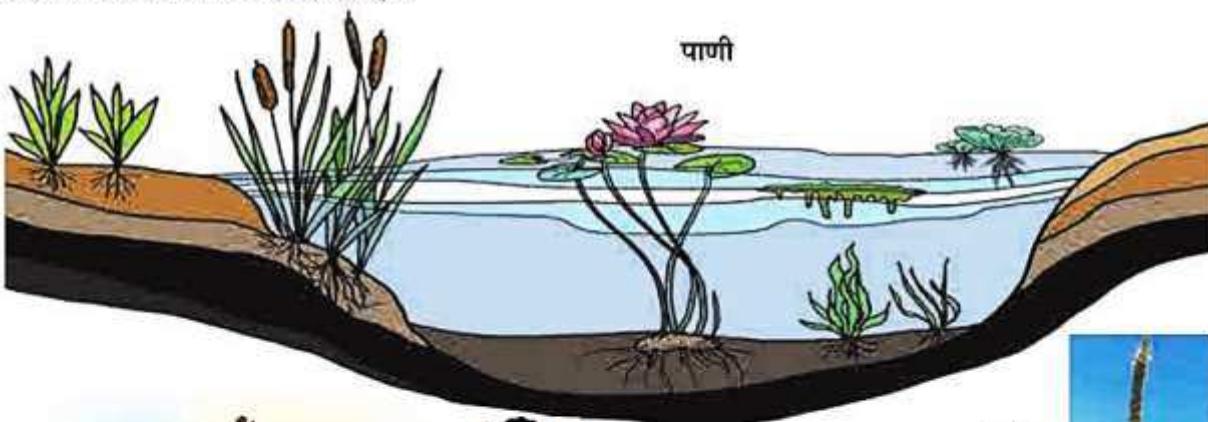
जगात सर्वांत मोठे फूल इंडोनेशियामध्ये आढळते. राफ्लेशिया अर्नोल्डी वनस्पतींच्या फुलाचा व्यास हा सुमारे एक मीटर असतो. याउलट, जगातील सर्वांत लहान फूल हे बुलिफिया या वनस्पतीचे असून त्याचा व्यास ०.५ मिलीमीटर एवढा लहान असतो.

सांगा पाहू !

१. डाळिंबाचे झुदूप कोठे वाढते ?
२. कमळ कोठे वाढते ?
३. पाणकणीस, गारवेल कोठे वाढतात ?
४. अमरवेल ही वनस्पती कोठे वाढते ?

आपल्या सभोवताली विविध ठिकाणी विविध प्रकारच्या वनस्पती वाढलेल्या दिसून येतात. वनस्पतींचे त्यांच्या अधिवासानुसार वर्गीकरण केले जाते. जमीन, पाणी, दलदलीचा भाग, वाळवंट, एखादा मोठा वृक्ष हे वनस्पतींचे वेगवेगळे अधिवास आहेत.

३.५ : वनस्पतींचे अधिवास

पाणी

जमीन

जरा डोके चालवा

१. जलपर्णी पाण्यावर का तरंगते ?
२. निवडुंगाचे खोड मांसल का असते ?
३. वनस्पतींचे वर्गीकरण कोणकोणत्या निकषांच्या आधारे केले जाते ?

3. Diversity in Living Things and their Classification

Read and understand.

Can you tell?

To which part of plants are butterflies and insects attracted?

Plants that bear flowers are called **flowering plants**, while the plants that never bear flowers are called **non-flowering plants**. Non-flowering plants may not have organs like roots, stems, leaves.

Use your brain power!

- What type of plants are toadstools and mushrooms?
- What type of plant is the fig?
- Do ferns, algae, money plant bear flowers?

Do you know?

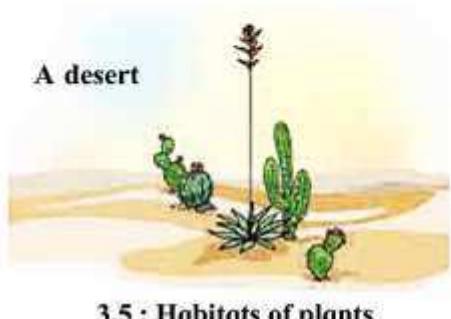
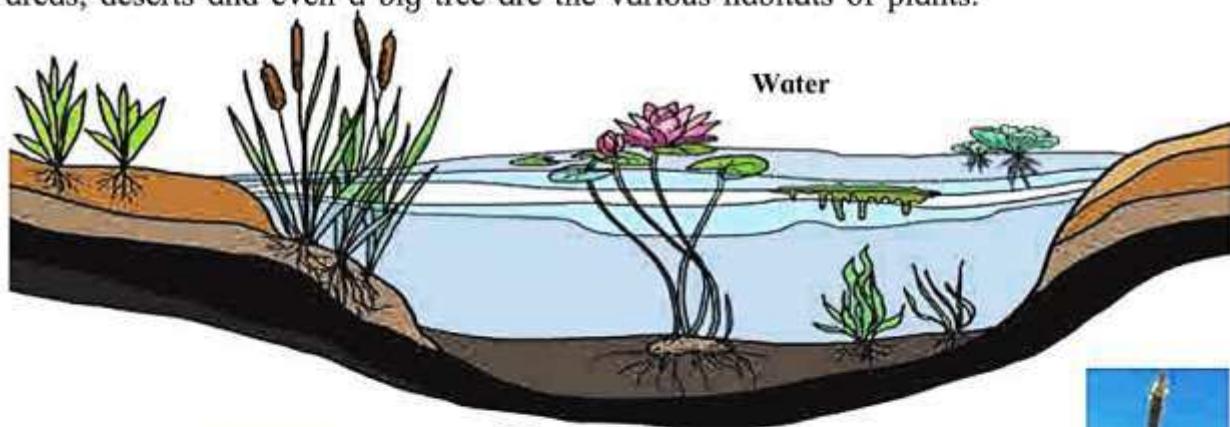
The world's largest flower is found in Indonesia. The diameter of the flower of the plant Rafflesia arnoldi is about one metre. The world's smallest flower is of the plant called Wolffia or duckweed. Its diameter is as small as 0.5 mm.

Can you tell?

1. Where does the pomegranate shrub grow?
2. Where does the lotus grow?
3. Where do bulrushes, the railroad creeper grow?
4. Where does the dodder plant grow?

We see different plants growing in different places around us. Plants can be classified according to their habitat or the place where they grow. Land, water, marshy areas, deserts and even a big tree are the various habitats of plants.

3.5 : Habitats of plants

Use your brain power!

- Why does the water hyacinth float on water?
- Why is the stem of the cactus fleshy?
- What different criteria are used to classify plants?

Land

- आकलन :

५.(अ) आओ, आयु बताना सीखो

(१) अपने मित्र को उसकी वर्तमान आयु में अगले वर्ष की आयु जोड़ने के लिए कहें। (२) उसे इस योगफल को ५ से गुणा करने के लिए कहें। (३) प्राप्त गुणनफल में उसे अपने जन्मवर्ष का इकाई अंक जोड़ने के लिए कहें। (४) प्राप्त योगफल में से ५ घटा दें। (५) घटाने के बाद जो संख्या प्राप्त होगी, उसकी बाईं ओर के दो अंक तुम्हारे मित्र की आयु है। इस सूत्र को उदाहरण से समझते हैं।

मान लो, तुम्हारे मित्र की आयु १० वर्ष और जन्म वर्ष २००४ है तो-

$$(1) 10 \text{ (वर्तमान आयु)} + (\text{अगले } 11 \text{ वर्ष की आयु}) = 21 \quad (2) 21 \times 5 = 105$$

$$(3) 105 + 4 = 109 \quad (4) 109 - 5 = 104$$

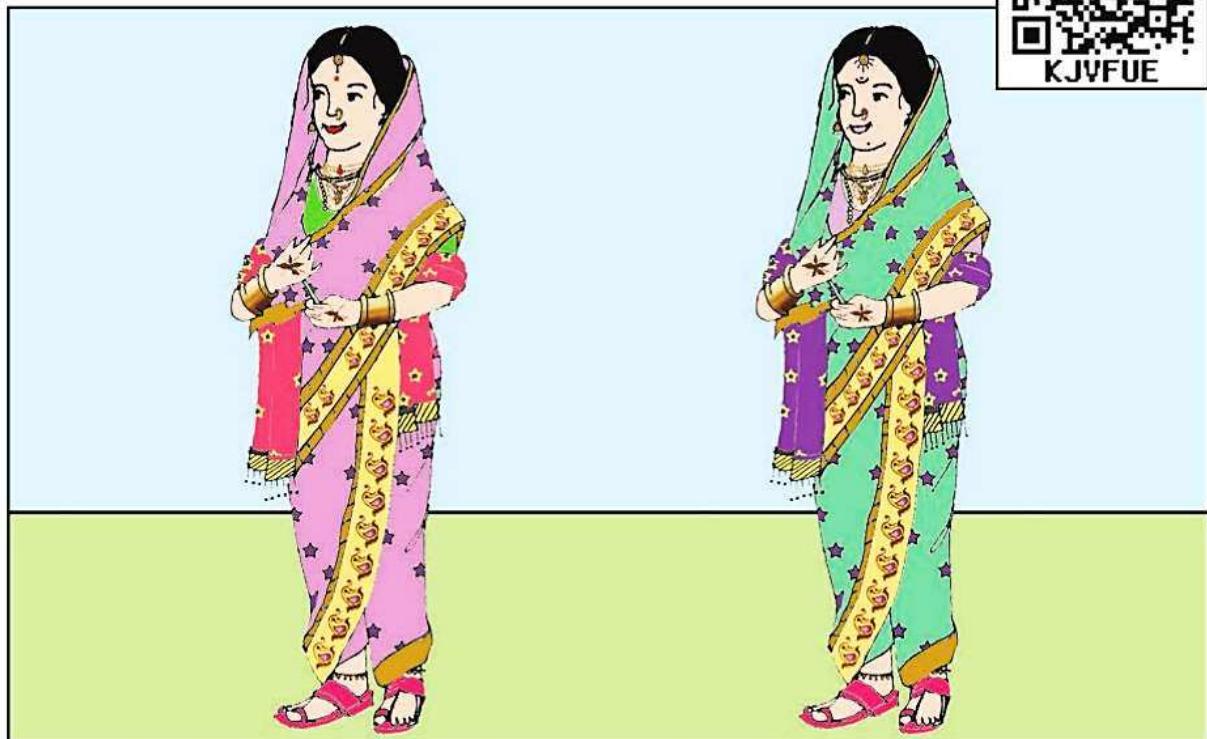

१०४ की बाईं ओर के दो अंक अर्थात् १० वर्ष तुम्हारे मित्र की आयु है। इसी आधार पर अपने परिजनों, परिचितों, अन्य मित्रों को उनकी आयु बताकर आश्चर्य चकित कर सकते हो। प्रत्यक्ष करके देखो।

विद्यार्थियों की जोड़ियाँ बनाकर आयु बताने का खेल खेलवाएँ और उन्हें मजेदार पहेलियाँ बूझने के लिए दें। उन्हें इसी प्रकार के अन्य विषयों के भी खेल खेलने के लिए कहें। उनसे पहेलियों और खेलों का चित्रों सहित लिखित संग्रह करवाएँ और खेलवाएँ।

- अंतर बताओ :

(ब) महाराष्ट्र की बेटी

विद्यार्थियों से दोनों चित्रों को देखकर उनमें अंतर ढूँढ़कर बताने के लिए कहें। भारत के विभिन्न राज्यों के खानपान, पहनावा, आभूषण जैसे अन्य विषयों पर चर्चा कराएँ। उनमें समानता और विविधता बताते हुए लोगों के आपसी संबंधों को स्पष्ट करें।

छवयंमूल्यमापन चाचणी पहा खालील लिंकवर..

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा						

माझा ऑनलाईन अभ्यास – प्रत्येक घटकाच्या टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून

सहावी मराठी	सहावी गणित	सेमी गणित	सहावी इंग्रजी	सहावी इतिहास
क्लिक करा				
सहावी भूगोल	सहावी विज्ञान	सेमी विज्ञान	सहावी हिंदी	
क्लिक करा	क्लिक करा	क्लिक करा		क्लिक करा

दररोजच्या माझा अभ्यास pdf तुम्हाला खालील लिंकवर मिळतील.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा						

इतर इयत्तांच्या ऑनलाईन टेस्ट सोडवा खालील लिंकवरून...

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी
क्लिक करा						

Minishala शैक्षणिक अॅप्स खालील लिंकवरून डाऊनलोड करा.

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी

गुरुमाऊळी शैक्षणिक अॅप्स – [Click Here](#)